



Riigikogu keskkonnakomisjoni istungi protokoll nr 101

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 15. aprill 2025

Algus 14.00, lõpp 14.46

Juhataja: Yoko Alender (esimees)

Protokollija: Elise Ernesaks (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm

Komisjoni ametnikud: Elle Kaur (nõunik-sekretariaadijuhataja), Vivi Older (nõunik)

Puudusid: Rain Epler, Züleyxa Izmailova ja Hanah Lahe

Kutsutud: Kliimaministeeriumi metsaosakonna jahinduse nõunik Aimar Rakko ja Riigikogu aseesimehe nõunik Andrus Toss (1. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Isamaa fraktsiooni algatatud jahiseaduse muutmise seaduse eelnõu (553 SE) teise lugemise ettevalmistamine
2. Info ja muud küsimused

1. Isamaa fraktsiooni algatatud jahiseaduse muutmise seaduse eelnõu (553 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Yoko Alender ütles sissejuhatuseks, et eelnõu esimene lugemine lõpetati 28. jaanuaril. Muudatusettepanekute tähtajaks esitas ühe muudatusettepaneku Riigikogu liige Andrus Seeme. 18. veebruaril toimunud eelnõu huvigruppide kaasamisel tutvustas Andrus Seeme oma muudatusettepanekut. Kliimaministeeriumiga koostöös on esitatud Andrus Seemne ettepaneku alusel kaks keskkonnakomisjoni poolset muudatusettepanekut, mida toetab ka Andrus Seeme.

Aimar Rakko sõnas, et Andrus Seeme muudatusettepanekule tehti tehnilised täiendused. Jahiseaduses kehtis 2002-2013 aastatel samasugune regulatsioon, kuid kehtis ka tingimus, et teise jahipiirkonna kasutaja ei tohtinud takistada haavatud suuruluki jahti. Mõnedes jahipiirkondades kasutati seda tingimust ära ja praeguse seaduse muudatusega proovitakse seda konflikti vältida nõusoleku küsimise tingimusega. Enne haavatud uluki jälitamist teise jahipiirkonda on vajalik taasesitaval kujul naaberjahipiirkonna nõusolek. Täiendavalt lisati eelnõusse Keskkonnaameti (KeA) soovil võimalus algatada menetlus, kui naaberjahipiirkonnalt pole nõusolekut saadud. Nõusoleku küsimata jätmist käsitletakse loata jahi pidamisena.

Mait Klaassen küsis, kuidas on lahendatud relvade laadimine erinevates jahipiirkondades. **Aimar Rakko** vastas, et jahipidamiseks loetakse relvaga jahimaal viibimist. Nõusolekuga naaber jahipiirkonnas viibides peab kaasas olema haavatud uluki märke ja jahil osalejate nimekiri.

Tiit Maran märkis, et vaja oleks lahendada maanteel hätta sattunud looma hädatapmise ja jahi ohutuse probleemid. Ta küsis, kuidas liigutakse eelmainitud eelnõust välja jäänud ettepanekutega edasi. Mõned jahipiirkonnad juba märgistavad jahti. Hädatapmise probleem on üles kerkinud jahimeeste praktikast ja see peab leidma lahenduse. **Aimar Rakko** vastas, et ettepanekuid on arutatud KeA-ga ja jahi märgistamine on mõistlik, kuid selle nõuete sõnastamine on keerukas ning vajab täiendavat analüüsi. Jahi markeerimine võib luua aluse provokatsiooniks. Ta märkis, et nimetatud ettepanekuid ei lisata käesolevasse eelnõusse, kuid need on võimalik siduda edaspidi teiste eelnõudega. KeA ei pea vajalikuks täiendavalt reguleerida maanteedel hätta sattunud looma hädatapmist, sest hädatapmise probleemid on lahendatavad kehtiva õiguse raames. Probleemi lahenduseks nähakse Eesti Jahimeeste Seltsi paremat kommunikatsiooni.

Mait Klaassen lausus, et maanteel viga saanud loomast teatatakse piirkonna jahiseltsile, kes likvideerib olukorra. Ta küsis, kas sündmuskohalt lahkunud vigastatud looma jälitamiseks peaks algatama jahi. **Aimar Rakko** vastas, et on kaks erinevat olukorda - kohapeal vigastatud uluki surmamine ja vigastatud uluki jälitamine. Kohapealt lahkunud looma käsitletakse vigastatud uluki hukkamisena, milleks annab loa KeA. Viga saanud looma surmamise kohapeal teostab piirkonna jahiselts.

Jüri Jaanson küsis, kuidas on korraldatud naaber jahipiirkonna nõusoleku andmine. **Aimar Rakko** vastas, et kui naaber jahipiirkonnaga pole eelnevalt jõutud kokkuleppele, siis tuleb kasutada jahipiirkonna avalikke kontakte. Hästi läbisaavad jahiseltsid saavad ennetavalt jagada mitmeid kontakte nõusoleku küsimiseks. Jahiseltsidele on eelnõud ja uut süsteemi tutvustatud. Ajujahid algavad alles sügisel, mis jätab piisavalt aega selgitustööks.

Andres Metsoja uuris öösihiku kasutamise kohta. Hetkel tohib öösihikut kasutada vaid sigade Aafrika katku tõkestamiseks ja tingimusel, et relva suue asetseb lasu hetkel 2,5 meetri kõrgusel maapinnast. Hädatapmisel, nuhtlusisendite küttemisel või viga saanud looma jälitamisel täidavad jahimehed ühiskondlikku tellimust ja loogiline oleks ka nendel juhtudel lubada öösihiku kasutust. Öösihikut ei peaks tooma tava jahipidamisse. **Aimar Rakko** vastas, et antud küsimust arutati eelmisel reedel Põllumajandus- ja Toiduameti poolt kokku kutsutud ekspertide töörühmas. 2,5 meetri nõue tuleneb jahieeskirjast ja on mõeldud selle nõude muutmisele. KeA-le peaks jätma õiguse kehtestada öösihiku kasutamise tingimused. Öösihiku kasutamisele on paljud vastu ja paljud poolt. Varasemalt on räägitud öösihiku kasutamisest ja võiks kaaluda selle kasutust muudes valdkondades, näiteks kährikute küttemisel. **Tiit Maran** ütles, et öösihik on kallid ja neid omavad inimesed, kes tavapärast ei täida ühiskondlikku tellimust ning öösihik ei peaks olema lubatud laimas jahipidamises. **Mait Klaassen** lausus, et haavatud karude tabamiseks on öösihik vajalik. **Tarmo Tamm** sõnas, et öösihiku kasutust võiks lubada, kui tegemist on ühiskondliku tellimuse täitmisega.

Yoko Alender ütles, et tutvuda tuleks ministeeriumi analüüsiga praeguste praktikate efektiivsusest ja edaspidiselt võiks teemat põhjalikumalt arutada. Tema sõnul on Eestis hea koostöö jahimeestega, mis lihtsustab seadusandluse parendamist.

Yoko Alender pani hääletusele järgmised muudatusettepanekud:

1. Jahiseaduse § 41 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
 „(3) Haavatud suuruluki jälitamine jahiloale märgitud jahipiirkonnast väljaspool on lubatud haavatud uluki asukoha jahipiirkonna kasutaja eelneval nõusolekul. Haavatud suuruluki tabamise korral märgitakse jahiloale lisaks tabamise ajale ka jahipiirkond, kus suuruluk tabati.“.

Andrus Seeme

Juhtivkomisjon: ARVESTADA SISULISELT (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait

Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

2. Lugeda eelnõu algne tekst punktiks 1 ning teha eelnõus järgmised sisuliselt seotud muudatused:

2.1. Täiendada eelnõu pärast punkti 1 punktiga 2 järgmises sõnastuses:

„2) paragrahvi 41 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

”(3) Haavatud suuruluki jälitamine ja surmamine jahiloale märgitud jahipiirkonnast väljaspool on lubatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud jahiloa alusel ning haavatud uluki asukoha jahipiirkonna kasutaja enne antud nõusolekul. Haavatud suuruluki tabamise korral märgitakse jahiloale lisaks tabamise ajale ka jahipiirkond, kus suuruluk tabati.”;

2.2. Täiendada eelnõu pärast punkti 1 punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

”(3¹) Haavatud suuruluki jälitamine ja surmamine jahipiirkonnast väljaspool ilma jahiloale haavamise kuupäeva ja kellaaega märkimata ning haavatud uluki asukoha jahipiirkonna kasutaja enne antud nõusolekuta võrdsustatakse jahiloata jahipidamisega.”;

Selgitus: Muudatusettepanekuga 2 loetakse eelnõu algne tekst punktiks 1 ning täiendatakse eelnõud punktidega 2 ja 3, mis on sisuliselt seotud. Need on eelnõusse lisatud võttes aluseks Riigikogu liikme Andrus Seemne esitatud muudatusettepanekut.

Muudatusega 2.1. muudetakse JS § 41 lõike 3 sõnastust, täpsustades suuruluki haavamise korral tema jälitamist ja surmamist väljaspool jahipiirkonda. Jahiseaduse § 40 lg 3 p 1 järgi annab jahiloa jahipiirkonna kasutaja jahipidamiseks jahipiirkonnas. See tähendab, et kehtiva seaduse alusel ei ole lubatud jahipidamine selle loaga väljaspool loale märgitud jahipiirkonda. Loal märgitud jahipiirkonnast väljaspool haavatud uluki jälitamiseks ja surmamiseks tuleb haavatud uluki asukohajärgsel jahipiirkonnal väljastada uus jahiluba. See muudab aga protsessi aeganõudvaks ning ei võimalda haavatud ulukit operatiivselt jälitada asuda. Samuti tekib uluki surmamisest olukord, kus mõlemale väljastatud jahiloale tuleb teha märke uluki tabamise kohta. Seetõttu kajastuks statistikas see kahe kütitud loomana. Näiteks suurkiskjate puhul, kus mahud on Keskkonnaameti poolt ette antud, tähendaks see ka tegelikkusest väiksemat kütimist ja madalamat tõhusust kahjude ennetamisel. Ka tuleks mõlema loa puhul võtta bioproovid ja esitada kütimisandmed vastavalt keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus“ § 3 lõigetele 2 ja 3. Muudatuse järgselt saaks haavatud ulukit jälitada haavamise asukoha järgse jahipiirkonna poolt väljastatud jahiloaga ning kui suuruluk tabatakse, siis ka seireandmed tuleb esitada vaid ühe loa kohta. Küll aga jääb jahipiirkonna kasutajale kohustus küsida uluki jälitamiseks ja surmamiseks nõusolek teiselt jahipiirkonnalt. Selle eesmärk on vältida võimalikke ohuolukordi, kus haavatud uluki jälitamisel satutakse ootamatult kõrval oleva jahipiirkonna ajujahti. Samuti välistab see haavatud uluki jälitamise ettekäändel naaberjahipiirkonnas jahipidamise. Haavatud uluki asukoha jahipiirkond võib keelduda nõusoleku andmisest jälitamiseks ja surmamiseks ning teha seda sellisel juhul ise. Konkreetset kohustust see kaasa ei too, kuid jahipiirkond peaks siiski kaaluma selle tegemist eetilistel kaalutlustel. Nõusolek peab olema tagantjärele ka selgelt tuvastatav (nt SMS jahipiirkonna kasutaja ametlikule kontaktile). Jahipiirkonna kasutajad võivad omavahel sõlmida ka eelneva kirjaliku kokkuleppe, kus sätestatakse haavatud uluki jälitamiseks ja surmamiseks nõusoleku saamise kanalid (telefon, sotsiaalmeedia kanalid, meili teel jne), nõusoleku andmiseks volitatud kontaktisikud (neid võiks olla rohkem kui üks) ja muud tingimused. Kui osapooled on kirjalikus kokkuleppes kokku leppinud, et nõusolek küsitakse näiteks telefoni teel helistades, siis on see ka aktsepteeritav. See eeldab kindlasti usalduslikku suhet kahe jahipiirkonna vahel.

Muudatusega 2.2. täiendatakse JS paragrahvi 41 lõikega 3^l lisades vastutuse juhuks, kui haavamise kohta jäetakse märke jahiloale tegemata ning haavatud ulukit jälitatakse ja surmatakse ilma nõusolekuta jahipiirkonnas, mis ei ole loale märgitud.

Keskkonnakomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 06.05.2025 (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

1.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

1.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 14.05.2025 (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Andres Metsoja, Tarmo Tamm).

2. Info ja muud küsimused

Yoko Alender tegi ettepaneku korraldada 22. aprillil avalik keskkonnakomisjoni istung, mis keskendub elektritootmise, taastuvenergia arendamise ja tuuleparkide rajamise teemalise uuringu tutvustusele. Ta märkis, et tegemist on arvamusuuringuga ja uuringus pole esindatud ainult ühe huvigrupi vaated. Antud teemal oleks vajalik pidada avalik debatt ja istungile kutsutakse ka kohalike omavalitsuste ning riigi esindajad. **Andres Metsoja** ütles, et kõigepealt peaks tutvuma uuringuga komisjoni istungil ja hiljem korraldama laiemat osalejate ringiga avaliku istungi. Ta sooviks enne istungit saada ülevaate riigi lähituleviku taastuvenergeetika suundadest. **Tiit Maran** sõnas, et arvamusuuringud on koostatud standardmeetoditega ja soovis enne istungit tutvuda materjalidega.

Otsustati:

2.1. Korraldada avalik keskkonnakomisjoni istung 22.04.2025 teemal „Elektritootmise, taastuvenergia arendamise ja tuuleparkide rajamise teemalise uuringu tutvustus“ (konsensus: Yoko Alender, Jüri Jaanson, Mait Klaassen, Tiit Maran, Tarmo Tamm).

(allkirjastatud digitaalselt)
Yoko Alender
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Elise Ernesaks
protokollija